

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Felére 5 — „
Negyedévre 2 — „
Egy hónapra 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ**.

Hirdetési díj:
Nagy huszados petit sorozat 5 kr. Nagyobb betűméretű hirdetések ahu szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

A függetlenségi és 48-as párt határozati javaslata.

Debreczen, decz. 15.

A függetlenségi és 48-as párt mint táviratban jeleztük, hétfőn délután hat órakor Kosuth Ferencz elnökölete alatt értekezletet tartott, melyen a párt tagjai csaknem teljes számmal voltak jelen. Az értekezlet egyetlen tárgya az önálló rendelkezésről szóló kormányjavaslatra vonatkozó párt-határozat megállapítása volt. Györy Elek előterjesztette az általa szerkesztett s a kiküldött ötös bizottság által elfogadott határozati javaslatot. A párt tagjai általános tetszéssel, az általános lelkesedés hangulata mellett egyhangulag minden észrevétel nélkül fogadták el a javaslatot, mely teljesen kifejezésre juttatja a függetlenségi és 48-as párt álláspontját. Az elfogadott határozati javaslat a következő:

Határozati javaslat

a vám- és bankügyek, valamint ezekkel összefüggő némely kérdések ideiglenes szabályozásáról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag.

A magyar államnak ezredéves múltjában gyökerező joga s egyttal hazánk felvirágzásának és boldogulásának feltétele, hogy minden ügyét saját céljai s érdekei szerint, idegen befolyástól menten, önállóan és függetlenül intézze.

Államiságunk számos életbevágó tényezőjére nézve csorbitotta ezt az 1867. XII. törvényczikk.

De még ez a törvény is kikötötte saját fennállásának feltételül azt, hogy ő felsége többi országai és tartományai-ban teljes alkotmányosság legyen.

És hazánk gazdasági életét illetőleg még ez a törvény is fentartotta önrendelkezési jogunkat a jegybank-ügyre nézve, valamint arra az esetre, ha az ezen törvény szerint határozott időre kötendő vám- és kereskedelmi szövetség ugyanazon törvényben meghatározott módon létre nem jön.

A jelenleg fennálló ily szövetség tartama alatt pedig se újabb ily szövetség, se annak ideiglenes fenntartása nem jöhetvén létre: 1897. decz. 31-én, a jelenleg fennálló vám- és kereskedelmi szövetség, a kormányjavaslatban említett törvények hatálya s ezzel hazánk területével közös vámterületté egyesítése megszűnik.

Megszűnik Magyarország államisága érvényesülésének azon akadálya, a melyet gazdasági önállóságunk csorbitása, közvetett adóink feletti szabad rendelkezésünk lekötése és Magyarország területének Ausztria területével közös vámterületté egyesítése vetett gazdasági erőink kifejtésének és teljes mértékben való felvirágzásának útjába.

Ennek az akadálnak újabb felállítását, vagy akár csak ideiglenes fentartását kizárja még az, 1867. XII. t.-czikk is, mely ily helyzet beállása esetére,

önrendelkezési jogunkra utalva, meg nem engedti, hogy gazdasági önállóságunk újra feléléde után, ennek feladása végett újabb egyezkedés kezdessék és gazdasági életünk állapota idegen elhatározástól tétessék függővé.

A kormánynak tehát még az 1867. XII. törvényczikk alapján is elutasíthatlan kötelessége volt szem előtt tartani, hogy a jegybankügyre s a vám- és kereskedelmi szövetségre nézve, az e tárgyú törvények hatályának megszűntéig, ugy a szövetség újabb megkötésére, valamint ennek ideiglenes fenntartására vonatkozólag az egyezkedés meghiúsulhat.

Kötelessége volt ennél fogva, időben előkészíteni s előterjeszteni, a hazánk önálló gazdasági életének berendezésére szükséges javaslatokat s egyszersmind azokat a javaslatokat, a melyek a korábbi állapotról az önálló gazdasági létre való átmenetet, minden káros rázkódás ellen biztosítani alkalmasak.

A kormány ezt elmulasztotta, kötelességét megszegte s az a javaslat, a melyet az elmulasztottak helyett benyújtott, sérti hazánk jogos érdekeit s a fennálló alkotmányt is.

Az általa benyújtott s a pénzügyi bizottság által előterjesztett törvényjavaslat, az újra feléledt önrendelkezési jognak meghiúsítására, a megszűnt káros, közös vámterületnek, vám- és ke-

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

A boldogságról.

írta és felolvasta a debr. István gözmalmi munkások önk. és segélyező körében 1897. decz. 10-én

Dr. Benedek János.

(Folyt és vége.)

Hogy a gazdagság egyáltalában nem boldogság, hogy azért, mert valakinek nagy vagyona van — a nélkül, hogy eredetét kutatók: honnan vette? boldog embernek nem tarthatjuk, azt a mindennapi élet ezer meg ezer példája bizonyítja.

És ezt nem valami beteges idealismus mondatja velem, de életből vett tapasztalatokon alapuló legbensőbb meggyőződés. Solon, a görög böcs, nem tartotta boldognak Krözust s az események fordulata igazat adott neki. A gazdagság sem boldogságot, sem díszet nem ad senkinek s őh be nagyon szegény és nyomorult az a gazdag ember, kinek nincs egyebe millióinál és százezereinél. Csak annak a gazdagnak kezében ér valamit a kincs, a javakban való tulbőség, a kinek van szíve, lelke, tapintata; ki a vagyont nem kizárólag saját gyönyörűségére, kedves énjének dédelgetésére fordítja, hanem annak fölőlségéből siet enyhíteni a társadalmi nyomort, szegénységet, kibékíteni azokat, kik a közvagyon egyenlőtlen megosztása miatt zúgolódnak. De az ilyen embert sem a vagyonért becsüjük,

hanem a lelkéért, a nemes gondolkozásáért, a becsületes emberi kötelességérzetéért.

Tény az, hogy szükségleteink vannak s ezek kielégítése anyagi erő igényel. Annyi vagyonra mindenkinek szüksége van, amennyivel helyzetéből, állásából folyó jogos igényeit kielégíthe-se.

S nézetem szerint sokkal gazdagabb az a munkás, ki becsületes heti keresményéből szűkre mért igények között ugyan, de kis családjá körében elégedetten él, mint a kapzsi bankár az ő cifra rongyai s abbéli elérhetetlen kapaszkodásai közt, hogy parvenu voltából kivakarodva, az uri kaszinó Don Quihote-jai közé tolakodjék.

A szegényeknek is megvannak a maga örömei. Már Orczy Lőrincz, aki pedig báró és dusszagdag ember, legfőbb rangjára és állására nézve azonban költő volt, némi irigykedéssel vegyes gyönyörűséggel írja: »A szegény paraszt néphez: cz. beszédében a mult század közepén s eseteli, hogy mily boldog a paraszt, a kézműves, a munkás polgár a maga egyszerűségében:

»Szurkos fiacskádok hamis mosolygása,
Szeretett társadnak czuppant csókolása,
Szép idő, fris szellő, madarak szólása
Végzik örömedet — s egy tál zsiros kása.»

Mintha csak visszhangja volna annak a törül metszett hortobágyi nótának:

Nem bánom, hogy parasztnak születtem,
Van énnékem józú kenyerem;
Ugy jól lakom fordított kásával,
Mint a báró tekenyős békával.

Nem szükséges a boldogsághoz vagyon és kincs, t. hallgatóim! s a szegénység mellett is oly hangulata van a mi magyar népünknek, mely a dal és mese költészet minden kiesinél többet érő remekeivel ejti bámulásba a művelt világot. — Ki tudja, a jó mód, — a g a z d a g s á g p u h a kényelme talán még akadálya is volna e drága gyöngyök felszínre hozatalának, ép ugy, mint a dalos madár meghízik és elnémul, ha nagyon jól tartják kendermagját!

Az emberiség legkimagaslóbb alakjai nem palotákban, hiborban és barsonyban, hanem egyszerű kunyhókban születtek, sőt a ki mindannyi közt legderekabb s örök mintája az emberi erények tökéletességének: nem is kunyhóban, hanem jászolban, pásztorok és jámbor kérődző állatok közt jött világra.

Nyűg a gazdagság s szegény ember nem is tudna mit csinálni vele, ha hirtelenében belepottyanna valami nagy módba. A pásztorfiu legalább azt mondta, hogy ő csak azért szeretne nagyon gazdag ember lenni, mert akkor löhatról legeltetné a juhnyáját. Azt a drótos tótot pedig mindnyájan ismerjük, aki arra a kérdésre, hogy mit csinálna, ha nagy ur lenne belőle, azzal felelt: »Háj ennám, zsir innám, osztán felfeküdnám a szinásbogyá

reskedelmi szövetségnek visszaállítására van irányozva.

E czélra a megkötött egyezkedések újra felvételére és folytatására törekszik s a végre újabb négyhavi határidőt állapít meg.

Ferr akarja tartani a jövő év végéig a közös vámterületet, a vám- és kereskedelmi szövetséget, s a megszünt közös vámterületen, vám- és kereskedelmi szövetségen alapuló viszonyokat, noha a provizórium Ausztriában a törvényes határidő alatt el nem fogadtatott.

Javaslatát a kormány az 1867. XII. t. cikk 68. §-ára alapítottan állítja és mégis Magyarország gazdasági életének szervezetét, jegybank ügyét, kereskedelmét, iparát, mezőgazdaságát, közvetett adóit bizonytalanságnak teszi ki s idegen ország elhatározásaitól teszi függővé.

Sőt kész kifogni hazánkat annak, hogy érvényesekül fogadjon s hazánk sorsára döntökül fogadjon el idegen ország oly intézkedéseit, a melyek az 1867. XII. törvénycikk által kikötött teljes alkotmányosság föltételének semmiképen sem felelnek meg, s a mely intézkedések esetében az 1867. XII. t. cikk a maga egészében is hatályát veszti.

Ezeknél fogva a Ház a vám- és bankügyek, valamint ezekkel összefüggő kérdések ideiglenes szabályozása iránt benyújtott törvényjavaslatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául sem fogadja el.

Kimondja egyuttal, hogy 1898. január elsején megszűnő hazánk ő felsége többi országaival és tartományaival közös vámterületet képezni, önálló és független gazdasági életünk fentartásához ragaszkodik; kész azonban ezen alapon a kölcsönös méltányosság szem előtt tartásával — ő felsége többi országaival és tartományaival kereskedelmi szerződés iránt érintkezésbe lépni, ugyszintén fentartani, a mennyiben időközben más megállapodás nem létesül, a kül-

lamokkal kötött szerződéseket s a megállapítandó feltételek mellett meghosszabbítani egy évi időtartamra az osztrák-magyar bank szabadalmát.

Utasítatik a kormány, hogy ezen az alapon, a magyar állam önálló gazdasági életének berendezésére szükséges javaslatokat terjessze elő minél előbb és minden esetre oly időben, hogy azok legkésőbb 1898. december 31-ig törvényynyé váljanak.

Terjessze elő továbbá haladéktalanul a korábbi állapotról az önálló gazdasági létre való átmenetnek, — kellő hazánk önállóságának és érdekeinek megfelelő — rendezésére szükséges javaslatokat.

BELFÖLD.

Üzlet és politika. A tavaszi összeférhetlenségi kampagnét tudvalevőleg azzal sikerült lecsendesíteni, hogy a kormány kötelező ígéretet tett a most érvényben levő összeférhetlenségi törvény revíziójára. Maga Bánffy tette meg az erre vonatkozó indítványt s annak végrehajtására a Ház bizottságot is küldött ki. Már a bizottság összeállításából kitűnt, hogy a revíziót a kormány nem veszi komolyan s azok a hírek, amelyek a bizottságból kiszivárogtak, kétségtelenné teszik, hogy semmi szándéka nincs a kormánynak az üzleti és politikai összebonyolódásnak kicsomózására. A mint hogy nem is lehet. Mert azokat a kötelezettségeket, amelyeket ez a kormány tavaly az inkompatibilisokkal a mandátumokra csinált, most felbontani nem lehet. Vegre is az inkompatibilisok fizettek, nemcsak a maguk mandátumaiért, hanem mások megválasztásánál is segédkezett az ő pénzük. Ugy látszik egészen megértette ezt a helyzetet Rohonyi Gyula, az adhoc bizottság előadója, a ki a bizottság elé terjesztendő javaslatában azt az állítást kockáztatja, hogy az összeférhetlenség tulajdonképpen a választási törvény reformjánal lesz kimeríthető. De addig is akar valamit tenni a Bánffy bizottság referense. Az érdek összeférhetlenségre nézve az esetéről-esetire való intézkedést hozza javaslatba, oly módon, hogy minden szavazás után meglehetne állapítani, hogy vannak-e érdekeltek szavazatok s ezeket a szavazatokat megsemmisítvén a szavazás eredményét ki lehetne igazítani. A nélkül, hogy ennek a levegőben járó tervnek a magától értetődő

teljes értéktelenséget bizonyíthatnók, konstataljuk, hogy ez kísérlet akar lenni a házszabályok megbontására. Erre a bizottság nem kapott megbízást, az összeférhetlenségi törvényt épp úgy revideálni, mint végrehajtani is lehet a nélkül, hogy a házszabályokat érintenők. Ezzel tehát ne foglalkozzék a bizottság, hanem tesék becsületes, a politikai függetlenséget biztosító s az üzleti és politikai komplikációkat kizáró javaslatot terjeszteni a Ház elé. Ez a bizottság kötelessége, nem pedig operáció a házszabályokon. — Nyugodt lehet a bizottság arról, hogy a mi házszabályunk mellett is ki lehet irtani az inkompatibilisok seregét, csak a politikai becsület-érzés legyen erősebb a többségben, mint az immár tuhartott üzleti érdek.

A tengeri haderő parancsnokává s a közös hadügyminiszterium tengerészeti osztályának főnökévé báró Spaun altengernagy nevezetelt ki. Spaun 1833-ban született s 1850 óta van szolgálatban. Az altengernagy rangot 1892-ben érte el.

Harc az önálló vámterületért.

— Budapesti levél. —

decz. 14.

A képviselőház mai ülésén már mindenki eldöntöttnek tekintette a Bánffy-féle javaslat sorsát. A közfelfogás az volt: abból törvény soha nem lesz!

A kormánypárt ma már egészen lehagytan járt-kelt, látva, hogy a közjogi ellenzékét se hitegetéssel, se ijesztgetéssel nem lehetett elhatározásában megingatni. Ma már a kormánypárti sajtó is, a mely ócsárláson, szidalmazáson kezdte, egész más hurokat peng. Látják azt, hogy az önálló vámterület iránti nemzeti jogot és kívánságot néhány felfogadott skribler ugyan le nem ronthatja.

Ezek küönben is kezdenek lezárulni a szemtelenkedés nagyhangu paripájáról és kissé szerényebben adják a dolgot; most már csak a hazafiságot és belátást emlegetik.

E szerint hazafiság és bölcsesség csak Bánffyban van, a ki az önrendelkezési jogot úgy magyarázza, hogy önmagunk jogainkról le is mondhatunk. Ez több, mintha jogainkhoz ragaszkodnánk. Az emberek jókat nevetnek mostanában ennyi hülyeségen. A régi iskola mindig ezt tanította; »egy nemzet az ő jogairól le nem mondhat.« Vegye el az erőszak es az önkény a nemzeti jogot, az nem baj, a nemzet majd visszaszeréli azt; de ha egy nemzet jogairól lemondott, azt többé nagy rázkodtatások nélkül visszaszerezni nem bírja.

legyen elégedve. Tóth Kálmán egyik tréfás kötetményében legalább azt tanácsolja fiának:

Csak légy fiam számár, minél nagyobb számár,
A boldogság akkor számadra nyitva áll,
Ne tadj fiam semmit s hogy nem tudsz, ezt
[se tudd:
A boldogságra hidd, egyedül ez az út.
Ne törd semmin fejed, szerelmes gyermekem:
Edd a retket, vaját, hizzál meg a serej.
Mondjad időről, hogy »bárca esne már!
Csak légy édes fiam, minél nagyobb számár.

Hát hiszen ez tréfának megjárja, de az is igaz, hogy a peszimisták által erősen portált igazság, miszerint: parva sapientia regitur mundus; kevés bölcsességgel kormányozzák a világot.

A boldogságot nem apró örömök alkotják, mert hiszen azokban hébe-hóba mindnyájunknak van egy-egy kis részünk; s nem mondhatjuk azt sem boldogtalannak, kit fájdalom, érzékeny vesz eség lesújt. Mert hiszen »fájdalom a boldogságnak egyik elkarosze; az örömök levegőjét megtisztítja bánat: a kizajlott bufelhőkön szép szivárvány támad.«

Mindenestre erős jellemre, jó kedélyre van az embernek szüksége, hogy az életben néha — s bizony ritkábban — kínálkozó örömei el ne ragadjak, viszont azonban a csa-

tetejibe. Dicsérnünk kell tehát a vándorló legény humorát, aki tréfát csinál a nyomorúságból, mikor etlen-szomjan kutyagol a teli zivataros időben, egész örömmel azt mondja:
— Az az egyetlen szerencsém, hogy mezitláb utazom. Tele menne vízzel-sárral a czizmám e rossz uton.

Mindezekből pedig az a tanulság igen t. hallgatóm, hogy mint már fentebb is jeleztem, vagyona egyáltalában anyagi eszközökre csak annyiban és csak annyira van szükségünk, a mennyi épen ahhoz szükséges, hogy helyzetünkhöz, körülményeinkhez mért legelső igényeinket kielégíthessük. A fölösleges vagyon inkább akadály, mintsem eszköze a boldogságnak.

Eppen ebből a szempontból kiindulva, bölcs emberek ajánlják a mérsékletet, az egyszerűséget, az igénytelenséget, mint amely tulajdonságok elejét veszik a nélkülözések, a kielégíthetetlen vágyak, füstbe ment hiru reménykedések okozta keserűségeknek. Elegendő legyen csak Horatiusra hivatkoznom, ki az »aurea mediocritas« (az arany középszer) apostolát, azt tartja boldognak, aki egyszerűségben, esendes és zajtalan visszavonultságban él:

Boldog, kinek kis asztalán ragyog
A sórtartó, mit rá őse hagyott;

Ki bár szegény, de kincs-vágy, félelem
Lágy álmait nem bántja sohasem.

— Majd felsohajt: »Beatus ille!...«

Boldog, ki részt nem vesz nagyvilági zajban
S mint édes atyái, elődei hajdan,
Ősi szántóföldjét ökreivel szántja
Nyugalmat hivatal s uszora nem bántja.
Kit hajnali álmán hadi kürt fel nem ver,
Haragvó hullámmal nem rémíti tenger,
Porolni a törvény kit sohasem lathat
S nem görbét a nagyok színe előtt hátat.

Vannak, kik megvetve a vagyon', gazdagságot: még nagyobb kincsek után ahítoznak s az emberi szellem minél nagyobbá tételen faradoznak: az ész, a tudomány ezen előharcosai az ember szellemi tökéletesebbülését tekintik végcélul s a lélek fő boldogságanak. Büszkén mutatnak arra a roppant haladásra, a mit az emberfaj megalkottatása óta véghez vitt; míg a legelső kőbaltá medvebőrös urának utódaiból a mai selyemben járó ivadéka akult: a ki gözzel utazik, nap-sugárral fest, villámmal üzen a föld egyik oldaláról a másikra.

Mások nem ebben a véleményben vannak; sőt azt tartják, hogy meglehetősen mennyiségű b a r g y u s a g r a van az embernek szüksége, hogy a világ sorjával meg

Es most a Bánffy iskolája nyíltan hirdeti, hogy több jog az, ha a magyar nemzet a 67-iki törvényben biztosított jogaival nemcsak élhet, hanem arról le is mondhat.

Az önálló vámtérület hívei.

Nagy zavarban van egyébiránt a közös vámtérület táborára, mert az önálló vámtérület hívei mind erősebben adnak magukról életjelet. Magában a szabadelvű pártban igen nagy azoknak a száma, akik csak az önálló vámtérületről várják Magyarország gazdasági regenerálását. Ezek Lukács pénzügyminiszter ismeretes kirohanása miatt egészen konzerválva vannak. Es elhatározták, hogy az önálló vámtérülethez való ragaszkodásuknak nyíltan kifejezést is adnak. A nemzeti pártban is számosan vannak az önálló vámtérület hívei.

Igy ma a folyosón Zichy Jenő gróf rendkívüli feltűnést keltett — pártkülönbösg nélkül — a következő kijelentésével:

— Azt mondják, hogy a gazdaközönségnek ártani fog az önálló vámtérület; ez egy haszontalan beszéd. Magyarországon csak is az önálló vámtérülettel lehet a gazdasági fölvirulást elképzelni. Azért én föltétlenül az önálló vámtérület híve vagyok és nem is szavazom meg Bánffy javaslatát.

Az is köztudomású dolog, hogy gróf Károlyi István a nemzeti párt gyűlésén szintén erősen fellépett az önálló vámtérület mellett, és idevonatkozólag határozati javaslatot is nyújtott be. A nemzeti párt elodázta a javaslat tárgyalását és csak legközelebb fog azzal foglalkozni, kétségtelenül kitérőleg. A párt ísmét ki fogja mondani, hogy lehet képviselni így s, ugy is.

Zichynek és Károlynak nyíltan közlötai rendkívüli lelkesedést keltettek a képviselőházban, és bizonyára az egész ország közönsége osztozni fog ily tekintélyes emberek nézeteiben.

Ma már csaknem mindenki feljött a fővárosba a függetlenségi párt tagjai közül. Mindenki azt tartja, hogy a ki elveit komolyan küzdöttéddig, annak most kell sikraszáni azok érvényesítéséért. A ki csak nem súlyosan beteg, az már meg is érkezett, vagy megjelenését már holnap-holnaputánra ígérte. Ugy, hogy csütörtökön együtt lesz a párt minden számbavehető tagja.

Justh Gyula, aki a szónokok listáját vezet, nem győzi jegyzékbe venni a jelentkezőket. Ma már egész karácsonyig kétszeresen be van töltve a névsor. Mindenki az első között akar lenni. Teljesen ki van zárva, hogy az általános vita ujévig véget érjen.

Kossuth Ferencz, a ki szívvél-lélekkel mindig az önálló vámtérület biztosításáért,

napról napra megjelenik a Házban és érintkezik nemcsak a saját pártbíveivel de a függetlenségi párt másik árnvalatának tagjaival is.

Bartha Miklós természetesen a legteljesebben szált sikra szintén a nemzet jogai mellett és tegnap a közös teendőkre nézve tanácskozások folytak a két arnyalat tagjai között.

S konstatálni lehet, hogy minden tekintetben teljes egyetértés uralkodik a két párt tagjai között követendő eljárásra nézve. Abban mindenki egyetért, hogy az önálló vámtérület törvényes biztosítása nélkül a krízis meg nem oldható.

Egy párbeszéd.

Ma vitakozás folyt a folyosón igen előkelő politikusok között a közjogi ellenzék harczáról.

— Ti — ugymond egyik 67-es politikus a függ. párt egyik vezérférfiához — az önálló vámtérületet akarjátok és messzebb viszitek az országot ettől a céltől, mint az előtt állott.

— Hát hogyan lehetséges az — volt a válasz — hisz három hónap, vagy akár egy év múlva is, nem lesz könnyebb megcsinálni az önálló vámtérületet, mint most. Most a törvény ereje áll mellettünk, a mely elrendeli, hogyha a szövetség nem jön létre december 31-ig, akkor a közös vámtérület megszűnik. Most egyszerűen csak a törvénynek kell érvényt szerezni.

— Igen, de a királyt elő kell készíteni. Hadd lássa a király, hogy nem mi kezdjük a szakítást, hanem az osztrákok.

— Hiszen a király saját aláírásával szentesítette már az önálló vámtérületet.

— Mikor?

— 67-ben. Hiszen a 67-iki törvényekben világosan benne van, hogy a nemzetnek föltétlenül joga van az önálló vámtérülethez és ha a két állam alkotmányos képviselete között a szövetség létre nem jön, akkor az önálló vámtérület eo ipso előáll. Mi megkíséreltük az osztrákokkal a megegyezést, az nem sikerült, itt a törvény parancsánál fogva, amit a király szentesített, nem is lehet másról, mint az önálló vámtérületről beszélni.

— De ez nem megy olyan könnyen!

— Ez a kormány hibája. A kormánynak erre eleve kellett volna úgy a koronát, mint az osztrákokat figyelemztetnie. Wekerle idejében már az összes előkészületek megvoltak téve az önálló vámtérület fölállítására, ezt kellett volna most is Bánffynak tenni. A kormány hibája miatt mi a törvényt meg nem szeghetjük és inkább pusztuljon százszor egy kormány, mintsem a király által szentesített törvény erejét megsértésük.

— Tehát nem fogtok engedni az önálló vámtérület követeléséből? — volt az utolsó kérdés.

— Nem és százszor nem. Mi az előkészületekre halasztást adunk, de ahoz, hogy az önálló vámtérület már most törvényesen fennállónak ki ne mondassék, s soha semmi körülmények közt hozzá nem járulunk!

Ma már mindenki a bekövetkezendő bonyodalmakat veszi számba. Bánffyk a következőket hirdetik: Bánffy megfogja magát úgy saját pártjában, mint a képviselőházban interpelláltatni. Bánffy válasza az lesz, hogy miután a törvény létre nem jöhetett, önkényesen readeletileg fog intézkedni. Ezt a többség helyeslőleg tudomásul veszi és ezzel Magyarországon az alkotmány fel lesz függesztve.

A függetlenségi pártban ma is beszélgettek az eshetőségek fölött és nem akarnak hitelt adni a hírlésnek, de ha ez bekövetkezik, akkor Magyarországon a parlamenti kormányzás mindaddig lehetetlenné lesz téve, míg ez az alkotmányellenes eljárás megtorolva nem lesz.

Bánffynak többé Magyarország parlamentjében sem felszólalni, sem bármit keresztüvinnie nem lesz lehetséges.

Ezt nagyon jól tudják Bánffy pártjának józanabb elemei és azért kárhoztatják ömaguk is Bánffyt, hogy az országot ilyen krízis elé vezette, holott a törvény megjelölte a módot, amint neki Ausztria ellenzése mellett eljárnia kellett volna.

Az ország mozgalma.

Az önálló vámtérület mellett az ország megmozdult; máris több helyről jöttek tudósítások, hogy az ország egyes vidékei elkezdtek az agitációt az önálló vámtérület mellett. Már most vasárnap több helyen lesznek népgyűlések az önálló vámtérület mellett, de a legtöbb karácsony második ünnepén tartatik meg. Az ország hazafias magyar városai közül egy se marad tétlenül, hanem egytől-egyig mind felszólalnak az önálló vámtérület mellett.

A függetlenségi párt mindkét árnvalatának vezérférfiához és elnökségéhez már jönnek a tudósítások a megtartandó népgyűlésekről. Ma Fegyverházáról és más két helyről jött tudósítás a mozgalomhoz való lelkes esztákozásról.

A főváros polgárságánál is a készülődés lázasan folyik és a tüntetés teljesen imponans nagyméretű fog lenni.

A kormány viszont a főispánoknál megrendelte, hogy a megyegyűlések neki bizalmat szavazzanak és a közös vámtérületet partolják. Az a szegényes szerep, hogy ebben a szolgálai engedelmességben első legyen. Vadnny volt függetlenségi képviselő most főispán megyéjét, Csongrádmegyét érte. Itt a megyegyűlésre berendelt főispáni elemek kénytelen-kelletlen kimondották Bánffy iránt a bizalomnyilvánítást (kire nem mondanák kik azok a szegények?) és most a kormány felhívására ezt a bizalomnyilvánítást mint nagy vívmányt kürtölte ki.

Utána jön; értesülésünk szerint a börze tanács nyilatkozatán.

A budapesti börzetanácsnak ugyanis most nyakára küldöttek egy, a miniszterelnök irodában elkészített határozati javaslatot, melyen — mint ma a Ház folyosóján többen már olvasták is — a börzetanács a legvehemensebben kel ki az önálló vámtérületért folytatott parlamenti küzdelem ellen.

A börzetanács elé tárt javaslat Magyarországra nézve veszedelmesnek tartja, ha a kormány javaslata törvénygyé nem válik. Szóvencse, hogy a börzetanács eddig egy függetlenségi párti képviselőt sem küldött a parlamentbe, tehát a magyar érdekeket, a függetlenségi pártot még nem védte. A függetlenségi párt tehát az ő magatartása teljesen közönyös. Mint halljuk, épp úgy, mint a ezukoradónál, a gazdaközönség érdekeit is előtérbe fogják tolni. Már ez irányban is folynak a »megdolgozási« kísérletek.

Bánffy Bécsben.

Bánffy ma váratlanul Bécsbe érkezett. Beavatott értesülések szerint Bánffyt a király

pások, keserőségek kétségbe ne ejtsék, lelki egyensúlyát meg ne zavarják. S e tekintetben minden embernek nemcsak éroznie, hanem gondolkoznia is kell. Az élet azokra nézve; a kik csak éreznek, egy nagy tragédia. Azok előtt, a kik éreznek is, gondolkoznak is, oly tragikomédia, melyben egymással váltakozik jó és rossz, öröm és bánat, boldogság és szenvedés s az az igaz ember: a ki mindezeket megpróbálta s lelki erejét megtartotta.

Nincs tökéletes boldogság a világon t. hallgatóim! és ez nem is baj. Csapások és esedések edzik meg és teszik vihar-képessé az ember lelkületét; a jól lét elpuhítja, a szűkség megaczelozza az ember testének és lelkének izmait s akkor érzi az ember önmagában az emberi méltóság felemelő gondolatát, midőn vészszel-viharral szembeszállva, nem hagyja magát a sors által eltiportatni, hanem küzd, fáradozik, munkálkodik, hogy munkájával fenntartsa magát, övét s folytassa azt a nagy munkát, a melyet teremtéskor a Világ egyetem nagy építőmestere kezdett meg.

Nem is a boldogság a mi életünk célja t. hallgatóim! hanem a sors által számunkra kijelölt kötelességek hűséges és lankadatlan teljesítése.

Nincs különbség e tekintetben gazdag és szegény, főúr és utcaszegprő között; mindenki csak annyit ér, amennyire emberi kö-

telességeinek s a hivatásával járó feladatoknak megfelel.

A munka tartja fenn a világot t. uraim! s ebben a munkában társak vagyunk mindannyian, kik kötelességeinket ismerve, annak teljesítése képezi első és legszentebb feladatunkat. S egy-egy magasabb, boldogabb érzése nem is lehet az ember lelkének, mint a becsületesen, lelkiismeretesen teljesített kötelességnek felemelő, megnyugtató öntudata.

Abból a szíves érdeklődésből, melylyel t. tagtársaim felolvasásomat megtisztelő figyelemre méltatni sziveskedtek, meggyőződést szereztem magamnak, hogy a debreczeni István gőzmalom derek munkásai át vannak hivatva a kötelesség-érzet e felemelő gondolatától, mert ime, t. rhes napi munkájok után még az önképzés szép feladatát is teljesíteni iparkodnak, a jól eső örömmel, a boldogságnak egy sugara az, mely öök között, magyar munkások között lelkeiket beragyogja, midőn megköszönöm, hogy alkalmat nyújtottak a boldogságról tartott rövid elme-futtatásomban rámutatni arra, hogy nem a boldogság t. hallgatóim! hanem a kötelességek lelkiismeretes teljesítése a mi életünk célja, avagy ha rövidebben kifejezni lehet: a boldogság — a kötelesség!

rendelté fel sürgős jelentéstételre, ő felsége már délelőtt fogadta Bánffy-t.

A képviselőház folyosóján ma különböző verziók forogtak ezen fogadtatás jelentőségére nézve.

Egyik verzió szerint Bánffy az althatalmas rendelethez kérte a felhatalmazást. Mások ellenben tudni vélik, hogy Bánffy olyan előterjesztést tett, hogy a függetlenségi párt ellenállását ő képes lenne megtörni, ha olyan kijelentést tehetne, hogy a közös vámtérület Ausztriával a közös vámtérületre vonatkozó egyezség megkötését nem lenne az esetben az önálló vámtérület alapján való rendezés fog bekövetkezni.

Ez a verzió azonban annál kevésbé bír valószínűséggel, mert Bánffy nagyon jól tudja, hogy ez a kijelentés mit sem érne, mert a függetlenségi párt semmi körülmények között sem ad arra felhatalmazást, hogy a közös vámtérület megkötésére újabb egyezségi kísérlet tétessék és hogy a 67-iki törvény kötelező rendelkezése nyíltan megsértessék.

Ugy látszik tehát, hogy Bánffy ő felségét a bekövetkezendő államesinyre akarja előkészíteni.

KÜLFÖLD.

A bolgár költségvetés. A bolgár kormány a jövő évi költségvetés előterjesztésével az idén különös eljárást tanusított; az előirányzatot ugyanis nem egyszerre, hanem minden ülésben egy-egy tárgynak költségvetését mutatta be a szobrának, ami egy teljes hetet vesz igénybe. Valójában azonban a szobranje még ma sem tudja, mikor alakul a jövő évben az államháztartás. Azt hiszik, hogy a trónbeszéd biztatása dacára defecitál fog zárulni. Az eddigi adatok szerint a kiadások 84.515.723 frankot, a bevételek 84.461.889 frankot tesznek ki és így a defecit 53.834 frankra rug. A múlt évi eredményekhez viszonyítva több kiadás mutatkozik az államháztartásnál 1.910.159 frankkal, a hadügyi miniszteriumnál 1.248.613 frankkal és a külügyminiszteriumnál 256.303 frankkal, ami éri a közoktatási és közmunka miniszterium költségvetését le kellett számítani.

Török görög határkérdés. Az új török-görög határ végleges megállapítására kiküldött nemzetközi bizottság munkálatait már befejezte. A jegyzőkönyvet a 2 állam kiküldötte és a nagy hatalmak képviselői alá írták. A bizottság tagjai Athenbe mentek, hol a határra vonatkozólag két térképet készítenek, melyek közül az egyiket a török, másikat a görögkormánynak juttatják.

A helyzet Ausztriában.

Debreczen, decz. 14.

Vasárnap volt a népgyűlések napja Ausztriában. A parlament szünetel, ennél fogva a helyzet fejlődéséről más módon kellett beszámolni. Ez történt a népgyűléseken, a melyek lefolyásából azt következtetjük, hogy az ellenléte nemhogy közelebb jutott volna Badeni bukása óta a megoldáshoz, hanem még jobban kielestedték. Az ellenléte makacsabbul s elkeseredettebben állanak szemközt egymással, mint valaha.

Bécsben a német-nemzetiségiek hívták össze a népgyűlést, amelyen vagy tizezer ember jelent meg s a következő rezolúciót fogadta el: 1. A nyelvrendeletek feltétlenül s azonnal visszavonandók; 2. A képviselőház elnöksége mondjon le s nyomban megindítandó a büntető eljárás azon politikai személyiségek ellen, a kik az alkotmány megsértésében közreműködtek vagy segédkeztek. A rezolúció tiltakozik a népképviselőt nélküli kormányzás ellen. A kormány tegye meg a kiegyezésre az első lépést az által, hogy nyelv-törvényjavaslatot nyújt be, a melynek első határozománya a német nyelvnek államnyelvvé való kinyilatkoztatása legyen. Kivánták még Dalmát- és Horvátországnak egyesítését is. A rezolúcióknak egyhangú elfogadása után a »Wacht

am Rhein»-nek élénkítésével rendben szétoszlottak.

Krakkóban a lengyel antiszemita kezdeményezték a népgyűlést, amelyen igen sok cseh képviselő is megjelent Bécsből. A népgyűlés mindenképp üvözlő táviratot küldött Badenihez és Falkenhaynhez s azután a következő főbb rezolúciókat fogadta el: 1. Az összes nemzetiségek egyenjogúságának szigorú keresztülvitele; 2. elismerés mindazoknak a lengyel képviselőknak, a kik a birodalmi gyűlésen a szlovák pártján állottak; 3. az alkotmányos jogok kibővítése; 4. a tartományok autonómiájának kibővítése s a választási jog kiterjesztése; 5. a lengyel nemzet jogainak Szileziában való megvédése; 8. szlovák népgyűlés összehívása. A gyűlés után a nép itt is a nemzeti dalok énekése mellett tüntetett, de már nem oszlott el olyan rendben, hogy a rendőrségnek és katonaságnak közbe ne kellett volna lépnie.

E rezolúciókból kitűnik, hogy a pártok között egyetlen közeledési pont sincs s a kiegyezés létesülése még valószínűtlenebbé vált, mint volt akkor, a mikor az új kormány hivatalba lépett. Prágából csak a sajtó utján jelentek meg manifesztációk: A Narodni Listi azt írja, hogy az egész jobbpárt azon lesz, hogy a többség feliratában kifejezésre jutott elvek megvalósításának. Ha a nem német nemzetiségekkel ellentétes irány juna tulsulyra, akkor a birodalomnak a czime is »a birodalmi gyűlésen nem képviselt királyságok és tartományokra fog változni. Nincs kizárva — ugymond — hogy báró Gautsch meg fogja kísérteni a nyelvrendeletek megváltoztatását, de akkor el lehet rá készülni, hogy a becsiek példájára a többi nemzetiségek is az obstrukcióhoz fognak folyamodni. A míg a jobbpárt összetart, addig báró Gautsch érezni fogja, hogy a nemzet többsége nem tűri meg, hogy Bécs ignorálja kívánásait.

Ez tehát hadüzenet a németeknek. Bécsnek s Ausztria egységének. Sehol irányjelölés egyik párt sem mutat rá arra a pontra, a melyen a kiegyezést felelőzhetnék, valamennyien csak a maguk érdekeinek elkülönített védelmére gondolnak. Báró Gautsch helyzete a legkritikusabb ő is azon kormányelnökök közé tartozik, a kik csak veszhetnek, barmit tesznek is.

Színház.

Idegen nő. Dumas ezen eléggé szellemes finom pikantériákban gazdag és hatásos színműve került tegnap előadásra. Igazán kár, hogy az így féle darabok teljesen hidegen hagyják a mi művelt színházbajáró közönségünket, a kinek nagyobb része csak a vigmuzaát, az operettet és bohózatot kedveli. Az a kis számú közönség, mely végig nézte tegnap az Idegen nő előadást, abban művelzetet is lát. Nem mondom, vannak a darabnak egyes fogyatékségei, hibái, azonban meglátszik az egész színműmeneten, minden egyes részletén hogy francia darab, mely Dumas kezére vall. Az előadásról is elismerőleg szólhatunk; habár nem artott volna egy kissé több igyekezetre. Igazi összjátékot szintén nem tapasztaltunk. A czimszerepet Komjáthy mint mindig, egy most is művésziessé játszta. Elég legyen annyit mondanunk, hogy az ő játéka — különösen a 3. felvonásban — a színművészet magas fokán állott. Halmi Margit igazi realitással és tudással játszotta meg a hercegné szerepét. A 4. felvonásbeli farszto monológja különösen nagyon jól sikerült, melyért nyílt színen tapsolta ki a nagyon is gyerszámu közönség. A kis művész nő igazi játéka nagyon tetszett, csak máskor egy kissé hangosabban beszéljen. Ötözekei remekek voltak. Komjáthy igazi amerikai volt úgy játékban, mint maszokban. Jó volt az utolsó felvonásbeli jelenete, melyért megtapsolták. Vidor a herceg nem valami rokonszenves szerepben igyekezett valamit nyújtani, ami némileg sikerült is neki. Úgyeszen feltalálta magát a 4. felvonás végjelenetében, amidőn ugyanis

Tanay — nem tudjuk, mi okból — egy pár percet késelt, de Vidor egy kis rögtönzött beszélgetéssel véget vetett a kell-metlen helyzetnek. Fenyéri jól játszotta meg jelentéktelen szerepét. Szathmáry Árpád is kitűnő volt. Tanay azonban nagyon kedvetlenül játszott; nem nyújtott elfogadható alakítást. Kellemes est sikerével távozzunk tegnap este Thália templomából.

(Sch.)

Táviratok.

A nemzeti párt és a kormány.

Budapest, decz. 15. A Debr. ered. táv. Az országgyűlési nemzeti párt Horánszky Nándor elnöksége alatt tartott értekezletén a provizoriumról szóló javaslat részlete tárgyalásával foglalkozott. A p p o n y i Albert gr. volt az első szónok. Felemlíti, hogy a bevezető mondatnál es az első §. tárgyalásánál szóba jött az a felfogás, hogy a javaslat a vámszövetség meghosszabbítása lett volna. Hangsúlyozza, hogy a függetlenségi zárt sajtója e szempontból támadja a javaslatot és a kormánypart sajtó egy része a javaslat védelmében e támadást nem utasítja határozottan vissza, de még a kormány nyilatkozatai sem elég világosak e felfogás tisztázására, így tehát felő, hogy ebből közjogunkra eső homály keletkezhetik, a mit el kell háritani. Hosszas beszédében kifejti azután Apponyi, hogy szerinte a javaslat nem hosszabbíthat meg egyoldalul semmiféle szövetséget és az osztrák kormány rendeletei nem fogadhatók el Ausztriára nézve azon egyező akarat nyilvánításnak, melybe ily szövetségi viszony bármiként is alakítható lenne. Böve kifejtette azután, hogy nem tehető fel, hogy a kormány ellenkező felfogáson lehessen, de helyesli, hogy a részletes vita során az előbb említett téves felfogások kizárása szempontjából az első §. bizonyos tételei praeciroztaanak és e végből több rendbeli módosítást javasol, melyek nem a javaslat megváltoztatását, hanem a félreértés elleni biztosítást célozzák. A párt helyeslőleg vette tudomásul Apponyi Albert gróf nyilatkozatát és elfogadta az ajánlott módosításokat és azoknak a részletes vita folyamán leendő előterjesztésről gondoskodik.

A 3. §-nál G u l n e r Gyula előadja, hogy ő a pénzügyi bizottság tárgyalása során kifejezést adott a párt azon felfogásának, hogy azokra az állandó intézkedésekre vonatkozó előterjesztések melyeknek megtételére akormány utasítást nyer, csupán azon önálló gazd. berendezésekre vonatkoznak melyek csak a külön vámt. alapján képzelhetők el. A kormány erre nézve eddig határozott nyilatkozatot nem tett. Ennek alapján Karolyi István gr. fentartotta abbéli szándékát, hogy a 3. §-hoz oly irányú módosítást nyújt be, hogy ez utasítás természetesen csak a gazdasági önállóság létesítésére vonatkozhatik és minden egyéb kétértelműséget ellen biztosíték legyen. A mit a javaslat meghosszabbít, az csak egy állapot és hivatkozva a szövetség egy cikkelyére, az egyezmény közjogi leköötöttségét fenn tartja. — A vámközösség; közjogilag 1897 decz. 31-én megszűnt létezni, habár a reciprocitás reményében a magyar törvényhozás egy időre a vámsorompó tényleges felállítását mellőzheti is.

A benyújtott törvényjavaslat egész koncepciója sőt indokolása is e felfogás alapján, amiért is szóló fentartja magának, hogy azt a képviselőházi tárgyalások folyamán is kifejezzék. Többek azonban hivatkozva, hogy az 1897. XII. t. czik 68 §. magában is elég világos és annak további meghatározása mellőzhetően nem szükséges, az ez irányban felmerült indítványra nézve az értekezlet kötelező határozatot nem hozott.

Az értekezleten igen sokan voltak jelen és bár ez véget ért a tagok még mindig együtt maradtak és élénken megbeszéltek a fejleményeket.

A méltatlankodó Görögország.

Budapest, decz 15. A »Debr.» ered. táv. A t h e n b ő t jelentik: A nemzetközi ellenőrző bizottság javaslatát a kormány elfogad-

hatatlanoknak mondja és jegyzékkel igyekszik a nagyhatalmakhoz fordulni, melyben kimutatja, hogy a javaslatok nem egyeztetettek össze az ország önállóságával. S t r e i t pénzügyminiszter egy hírlapíróknak kijelentette, hogy a javasolt intézkedések Görögországban érvényesíteni nem lehet.

A németek Vilmos császár tószjáról.

Budapest, decz. 15. A Debr. ered. tav. B e r l i n b ő l jelentik, hogy a német birodalmi gyűlés mai ülésén az ellenzék s különösen a szocialisták a felirati vita folyamán élesen k r i t i z á l t á k V i l m o s c s á s z á r b u d a p e s t i t ó s z j á r á t, közben a legdurvább gyalázkodásokkal illették az egész m a g y a r n e m z e t e t. Az aljas támadásra B ű l o w államtitkár felelt, aki erőlesen utasította vissza a gyalázkodó kifejezéseket s a többség zajos tapsai közt v i s s z a v e r t e az egész támadást.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata —

Budapest, decz. 14.

A képviselőház mai ülésén folytatták a munkásjavaslat tárgyalását, azután a napirend megállapítására nézve B a n f f y Dezső br. miniszterelnök azt a javaslatot tette, hogy szakítsák ma meg a munkásjavaslat felett a vitát s holnap kezdjék meg a bank és vám-ügyjavaslat általános tárgyalását.

Apponyi ezt egészben elfogadja, de aztal a módosítással, hogy előbb fejazzék be holnap a munkásjavaslat általános vitáját s csak ezután fogjanak a másikhoz.

P o l ó n y i G é z a is felszólalt s újból élesen támadta Bánffyt s kijelentette, hogy a függetlenségi pártnak mindegy akár holnap a ár később veszik elő, úgy sem lesz belőle törvény!

A többség Apponyi módosításával elfogadta a miniszterelnök indítványát.

Ujdonságok.

Hajdúvármegye közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 15.

Hajdúvármegye mai közgyűlésére a vármegyei ház ódon nagyterme e g é s z e n megtele a bizottsági tagokkal. Ez az élelnek érdeklődés a közellevő karácsonyi ünnepnek a központba eséséről idején kívül az utépítészeti pénztár részére megszavazandó újabb megterhelés javaslatából magyarázható meg.

Kérvessal 9 óra után nyitotta meg a közgyűlést, melynek első tárgya az alispán jelentése, a következő 7 pedig miniszteri leiratok voltak, valamint a különböző megyei bizottságok jelentései is. Ezután mintha valami egyszerű jelentésről lett volna szó, tudomásul vették, hogy a betegápolási alap jövő évi költségvetése 25000 forint dűszittel záródik és megszavazták ennek fedezetül 2% pótdadót.

Az igazoló választmány tagjainak a tavalyiakat újból megválasztották s a főispán s a főispán is a régiéket nevezte ki.

Ezután rendelte elnök a szavazást a közigazgatási bizottságból kilépő tagok helyére. Beadott 1200 szavazat, megválasztottak: P a d r a h Sándor 122, E r ő s Lajos 114, K a r a p Mór 112, C s a p ő István 82, L é v a y Márton 75 szavazattal.

D e h a a 2% -os pótdadót elfogadták is, annál erősebb ellenzenv mutatkozott a vasúti vámszedés ellen. Mikor felolvasták az elfogadást ajánló határozati javaslatot, élénk zugas hallatszott, aztán felállott L e n g y e l Imre, az egész közgyűlés felkiáltott: n e m f o g a d j u k e l ! " aki azonban megnyug tatta őket ezzel: E n s e m f o g a d o m e l ! Ekkor aztán nagy apparátussal fogott a javaslat hibái elsorolásához elmondva, hogy e köztuti törvény 10% pótdadót e gedélyez az utépítés céljaira s ez legfeljebb 3 % -kal emelhető, de csak az őszminiszterium jóváhagyásával s az

alispán előterjesztése ennek nem felel meg. Ezek közt egyik legfontosabb érve az volt, hogy a törvény 82 § a szerint a községeknek van joga vámszedésre és nem a megyének. Ajánlja tehát a községeknek, hogy ezt a jogot ne adják ki a kezükből, építsék az utakat ki maguk, már csak azért is, mert a község olcsóbban építhet, mint a megye. Indítványozza azért, hogy az alispáni előterjesztés felett térjen a közgyűlés napirendre.

R a s ó Gyula kir. tan alispán kijelentette, hogy ő sem örömmel tette ezt a javaslatot, amire aztán a közgyűlés e g y h a n g u l a g l e v e t t e a n a p i r e n d r ő l.

A honvédhadapródiskolákban a honvédelmi miniszter tányérozó rendelete alapján az alispán két alapítvány létesítését javasolja 1 1/2 % -os pótdadóból. Erre nézve a törvény nevszerinti szavazást rendel el. 102 bizottsági tag szavazott rá, a többiek nem szavaztak.

H. Szoboszlónak 24 szavazattal 23 ellenében, tehát 1 többséggel nem engedélyezték a h a r m a d i k gyógyszerterület mit a város az ottani főjegyzőnek köszönhet ak-még fel is szólalt az elutasító javaslati mellett.

Z ó l y o m vármegye átiratát a s z a b a d s á g h a r c z 50 éves évforduló-jának megünneplése ügyében pártolják s megbizák az alispánt, hogy a helyi ünneplés módozatai iránt kellő időben tegyen javaslatot.

A gyűlés többi tárgyait nagyobb részt az állandó választmány javaslatai értelmében intézték el.

* **Lapunkat újévig díjtalanul küldjük meg mindazoknak, kik kiadóhivatalunkat akár levelezőlapon, akár szóbeli megkezeséssel — a cím pontos megjelölése mellett — értesítik.**

* **A választó polgárok figyelmébe.** Folyó hó 16-án lesz a törvényhatósági bizottsági tagválasztás. Ez alkalomból figyelmeztetjük mindazokat, kik akár tévedésből nem kaptak igazoló jegyet vagy azt elvesztették, hogy azt a választás napján délelőtt 9 órától, délután 4-ig, a választás befajzóság a városháza elnöki irodában át vehetik.

* **Presbiteri gyűlés.** Értesítettnek a presbiterim tagjai, hogy a presbiteri gyűlés decz. 15-én s a következő napokon d. u. 3 órától kezdve mindaddig tart, míg a szervezeti szabályzat és kitűzött ügyek tárgyalása véget nem ér.

* **Egy szép leánnyal kevesebb.** Érzékeny csapás sújtotta egész váratlanul közbeesülésben áfio barátunkat Dr. B a k o n y i Samut és tisztelt családját. Unokahuga s egy-szersmind nevelt leánya Fabian Ilonka 16 éves viruló ifju korában gy heti betegség után ma hajnalban meghalt. A kik ezt a kedves és jó teremést ismerték, kinek maris rózsás ifjúsága mellett szép és nemes lelkenél fogva hosszú és boldog élet nyílt volna meg, ki örömet és boldogságot árasztott maga körül az ő kedves kis testvérei között: valóban megilletődve vesznek részt a lesújtott gyászoló család mély és nagy fájdalomában. Egy heti kínos szenvedés elég volt, hogy le-törje a sors az élet fájáról ezt a gyöngéd, üde hajtást: érzékeny sebet ejtve azokon a szerető sziveken, melyekhez annyira hozzá volt forrva; újabb gyászt hozva az életbeo oly sokat veszített s lesújtó sors csapásokkal oly nagyon meglátogatott családra. Legyen a gyászolóknak nemi vigasztalódásuk az a tudat, hogy tisztelők és barát ik legő-zintébb részvétel osztoznak bánatukban. A letört li-liom pedig porladozzék békében! porladozó szívéből fakasszon majd az új tavasz rózsát, nefelejtset!

* **H. Nánás Bod Péter templomának.** Hajdu-Nánás hazafias nemes közönsége, mely úgy a multban, mint a közel jelenben az egyházi, nemzeties kulturális érdekek felkarolása és támogatása körül elismerésre méltó érdemeket szerzett legújában is e nemes fel-

buzdulásának és aldozatkészségének igen szép példáját adta, Bartók Dénes erdélyi magyar igeni ev, ref. lelkes, állásában Bod Péternek a 18 századbeli kiváló egyházi és történetírónak utódja, ki az 1849-iki embertelen oláh vandalizmusnak aldozatul esett magyarigeni Bod Péter templomnak halotaiból való feltámasztására a magyar kálvinista egyházakban gyűjtést kezdett. H. Nánás is megfordult. E város aldozatkész közönsége ezen egyházi és nemzeti ügy szent oltárához több mint 90 frttal járult. Az aldozatkészségben előljártak az egyházak, a város, az iskolák és pénzintézetek. Aljon itt azok névsora, kik szivesek voltak adakozni: perselypénz 11 frt 85 kr, egyházi pénztár 10 frt, városi pénztár 5 frt, takarékpénztár 5 frt, népbank 3 frt, gymn. 4 frt 50 kr. Egyesek; Szepessy Gyuláné 5 frt, Vitéz Sándor, öz. Csizsar Gézané, Ujvárosi Gaborné, öz. Nagy Sándorné, öz. Fodori Gaborné, György Pál Kállay Imre, Benkó Lajos ev. ref. lelkes, Magi Balint, Kálly Balint, 1—1 frt, Varga Miklós, Sari Péter, Szemes Imre, Kálly István, Molnár László, Nagy Miklósné, Petkó István 50—50 kr., Szobáth József 40 kr, ev. ref. leányiskola V. VI. oszt 41 kr. Ezenkívül többen adakoztak 10, 20 és 30 kr, Mindannyian a nemes ügy nevében fogadják aldozatkészségükért a hála és köszönet őszinte nyilvánítását.

* **Eljegyzés.** Tegnap este tartotta eljegyzését Z a k a r i á s István helybeli, vámtiszt Vilmos Ferencz, az Otthon kávéház tulajdonosának szere etremítő sógornejával M o r g e n s t e r n Teréz kisasszonnyal, Morgenstern Miksa levai kereskedő leányával. A szük családi körben megtartott kedelyes ünnepély egész a hajnali órákig tartott. — Gratulálunk a tiszta szerelemből kötenő frigyhez.

* **Középkori leletek.** Báró Josika Samu a királyi személye körüli miniszter szerdah lyi uradalmában ásátások alkalmával igen érdekes leletre bukkantak; ugyanis 4 értékes amphorát és egy XII. századbeli landzsát hoztak napfenyre. Az érdekes régiségeket felküldték a miniszternek.

* **A színigazgató jelentése.** Komjathy János a szerződés értelmében benyújtotta már a színházi bizottsághoz a jövő évi társulatának névsorat, változás anyi, hogy a társulat d-rek és közkedvelt barionistája B é k é s i Gyula elmegy. Helyet e azonban szerződött Mezei Andor a Krecsányi társulatának szintén jeles tehetségű szepkülső baritonistája; másod tenoristának pedig D e l l i Henrik van szerződöttve.

* **Uj változások függöny a színházban.** A tanács legközelebb tartott ülésében elhatározta, hogy a színházban 700 forint költséggel egy díszes új változások függőnyt készített H e l v i g budapesti mesterrel, kinek ugy e téren való gyakorlata, mint finom műzilese egyiránt biztosíték arra, hogy ez a legkényesebb igényeket is ki fogja elégíteni.

* **A legújabb sziget.** A Nagy-Sundákhoz tartozó Borneo sziget északi partján egy sziget emelkedett i a tenger mélyéből Lambeidán melett, Labuan-nal szemben. E kis föld hossza 200 meter, szélessége 150 méter. Talaja agyag, sziklával borítva sok szakadásal melyekből forró gőzök törnek elő. A tenger színe felett 60 lábnyira magaslik ki. de még miudig emelkedőben van. Az új sziget annak a nagy földrengésnek a szüleménye, mely nemreg Észak-Borneot megrázkódtatta.

* **Hölgyek figyelmébe!** Kronovitz Matild női-ruha varróné lakását Budapestről Debreczenbe, Nagy-uj-uteza 1707. szám alá t. Weinberger Lajos ur házába helyezte át, Csakis előkelőbb, legújabb divat szerinti munkákat teljesít. — Angol ruhákat különös figyelembe ajánl.

* **A gazdasági egyesület ülése.** A debreczeni gazdasági egyesület választmányja vasárnap f. hó 12-en délelőtt 10 órakor V á c z y Janos elnöklere alatt ülést tartott, a melyen a tagok szép számban jelentek meg. A f. évi lódijazason kitűntető oklevelet nyert kiállítóknak oklevelei elkészülvén azok kézbesítését elrendelte a választmány. Továbbá elhatározta a választmány g a z d a s á g

s z a k e l o d a s o k tartását és pedig akként, hogy január 15-től kezdve hetenként egyszer, szombaton délután 5 órakor a városháza nagytermében rendezik az egyesülést. A szakelőadások tárgyai a következők lesznek: 1. Takarmány termelés kapcsolatban a műtrágyázással. 2. Az állattenyésztés köréből: A tenyésztési szabályok és a téli takarmányozás. 3. A vegytan köréből: A talajvizsgálat, annak összetétele (mutatványos előadás). 4. A közgazdaság köréből: A mezőrendőri törvény ismertetése. A mezői termelés köréből: A fekete földi szőlőtelepítés. 6. Borkezezelés. (Pincekezeelés.) 7. Géptan köréből: Lisztkezelés malomvezetés. (A pallagi telepen felállított malom működésének a helyszínen bemutatása.) A részletes program mellőléköp közzéteszem. A részletes program mellőléköp közzéteszem. A részletes program mellőléköp közzéteszem. A részletes program mellőléköp közzéteszem.

Postai megbízások. A m. kir. posta és távirat igazgatóság a következő hirdetményt teszi közzé a hivatalos lapban. „Gyakran kerülnek feladásra postai megbízásokat tartalmazó ajánlott levelek oly országokkal való forgalomban, mely országokkal postai megbízások nem válthatók. Az illető külföldi postahivatalok az ily megbízásokat nem teljesítik, hanem a beváltandó okmányokat a felvevő postahivatalhoz visszaküldik. Nehogy ez által az érdekelt felek esetleg kárt szenvedjenek, tájékoztatás végett figyelmeztetnem kívánom ez érdekelt köröket, hogy ez idő szerint Európa következő országaiban még nem küldhetők postai megbízások, u. m.: Bulgáriába, Dániába, Görögországba, Nagy-Britanniába (Angolország), Oroszországba, Portugáliába, Spanyolországba, és Szerbiába.”

Halál az utcán. Juhász Józsefné sz. Fülöp Anna 62 éves napszámos asszony csendesen ballagott hazafele a Kötelek-utcán. Egyszer csak hirtelen rosszul lett, összeesett s mire a járőrök hozzáérttek meg is halt. A rendőrség a hirtelen elhalt asszonyt a közokozásba szállította.

Találtatott egy ezüst óra láncszal, igazolt tulajdonosa átveheti a kiadóhivatalban. A **Prágai Ghetto-képek** című rendkívül érdekes könyv már megjelent s a kiadóhivatalban 1 forintért kapható.

Alföldi Karoly tánczenész a második tanfolyamot decz. hó 15-én kezdi meg. Beiratkozások eszközölhetők a Péterfia-utcai tánciskolájában bármely időben — kívánatra magán házaknál is ad oktatást, ugyszinté az új táncok megtanulására jutányos arért külön órákat.

Ifj. Kovács S. lapunk mai számában foglalt hírdetésére ez úton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Külön gyászjelentés helyett

itt tudatjuk bánatos szívvel szeretett gyámleányoknak,

FÁBIÁN ILONKÁNAK

decz. hó 14-én éjjel, több napi kínos szenvedés után életének 18-ik évében történt elhunytat.

Drága halottunk végtisztessége **decz. hó 16-án d. u. 2 órakor** lesz a Kisvárad-utcai Európa épületben levő templomunkban az izz. vallás szertartása szerint, a melyre is jóbarátainkat és ismerőseinket gyászba borult szívvel meghívjuk.

Debreczen, 1897. december 15.

Dr. Bakonyi Samu és neje Mezei Cecília, az elhunyt testvérei: Juliska, FABIÁN Ferencz, Jenő, Deborah, Szeréna és József nevében is.

A Nadányi család multjából.

— Nadányi János peregrinációja. —

Nagy dolog volt ám az annalélte harminchétfélszáz esztendővel, ha valamely régi főnemestől származó jó birókos magyar nemes egyetlen fiát, aki bizony megtudott volna élni a maga emberségéből is, kalvinista papnak szánt. Mert közönségesen azt tapasztaljuk, hogy míg az egyedül üdvező anyaszentegyház oltárához csak úgy sereglettek hajdanában a jó családokból való ifjak, — addig a szegény orthodoxa eklezsia pásztorai többnyire a nép gyermekei közül kerültek ki. Amazok az ur szolgálatában kincset és más földi javakat gyűjtöttek s igen sokan élnek ma is közöttünk a társadalom felsőbb osztályában, — kik egy egy püspök, érsek prépost vagy kanonok nagybácsinak köszönhetik hatalmukat és gazdagságukat; — ezeknek legjobb esetben középszerű viszonyok között csöndes gondnökkül való élet volt az osztályrészük, de sokszor sanyaruságot üldöztetést gályarabságot és hitükért, meggyőződésükért nem ritkán martíromságot is szenvedtek. — Igaz ugyan, hogy történetünk idejében, kiváltképen pedig Erdély országában még nem voltak ilyen szomorú kiállításai a praedikatusságra készülő ifjaknak, mindazáltal bizvást feltehetjük, hogy a főrendel való atyafiak és környékbeli nemesurak valtig csudálkoztak körös nadányi Nadányi Mihály uramon, a ki nagy gazdag ember és méltóságbeli személyiség, mivelhogy II. Rákóczi György fejedelem alatt az országnak ítélő mesteri vala — János nevezett egyréltlen fiát theológiára küldé. Nadányi Mihály azonban kiról a krónikás följegyezte, hogy nagy törvény tudó, eszes, okos, bator, szókimondó ember vala, ügyes sé vetett a világ beszédjére, hanem amint János urfi életének 13 esztendőjét betöltötte régi instruktora, Enyedyi Gáspár társaságában külső országi akadémiákra, peregrinációra küldé, mely deák szó Parizpápai szerint idegen nép között való bujdosást jelent.

Mivel pedig azt tartotta, hogy a pere rínusnak legfőképpen három dolog szükséges, ugymint pénz okosság és türelem, hűségesen elatta pénzzel és kétrendbeli, összes 25 pontokból álló épületes instrukciót adott neki. Legelsőben is lelkére kötötte, hogy mindenkor józan és vigyázó legyen, mert a józan ember helyesen tud itélni s a vigyázó nem csalhatják meg egykönnyen. — Mindenkiel nyájasan társalogjon, de azért tartózkodó legyen és igyekezzék előbb kitanulni azt, akivel barátságot akar kötni. A nagyrendek és tudós férfiak előtt szerényen alázatosan de mindazon által bátran viselje magát, fundamentum nélkül való dolgokat ne beszéljen, alátasat esküvel ne bizonyítgassa sok szót ne szaporítson, mert beszédjének kezemice miatt könnyen megutálatik.

Mihály urnak gondja volt arra is, hogy fia születéséhez és társadalmi állapotához illeendőben viselje magát jártában-költében mindent. Szekerek fogadásával ne vesződjék, csaplarosokkal, szolgarenddel ne alkudozzék, ott van Gázi s Mentor, csak bizon rá mindent. A fogadóban külön szobába szálljanak, az agyakra tiszta lepedőt terítsenek s ha a gazda és a vendégek emberséges emberek azokkal örüment beszélgenek. Mikor együtt másutt Magyarország foyatkozásai kerülnek szóba, azokat a mennyire lehet, okosan akkargassák és csak olyan emberek előtt valják be — z igazat, kikről latják, hogy sorsukon inkább szánakoznak, mintsem hogy megpökjének bennünk it.

Ha valamely városba érnek ne járjanak magyar módra, kik az hol megszálnak, azt kérdik először is, hol a koresma, hanem szorgalmasan tudakozzák: minemő város legyen az? maga szabadságával e-e avagy pedig földesuri hatalom alatt vagyon? Kérdőzösködjének arról is, hogy a lakosok mivel foglalkoznak, micsoda kereskedést üznek s hogy találatnak-e benne híres tudós emberek Némelyeket közülük meg is látogassanak, de pápista helyen theologice ne disputáljanak, hanem csak filozofice legfeljebb csak ha rászó-

ritják őket. Azt se tudakozzák, hogy szállásadó gazdájok milyen vallásu, hanem jómódjával, külső cselekedetekből járjanak végére Amely városban Akadémia vagy főgimnázium vagyon, onnét ne menjenek ki addig, míg disputatiót nem hallgattak s egy-két professzorral meg nem ösmerekedtek. A nevezetes látóvalókat megnézzék s a látott és tapasztalt dolgokat napról-napra följegyezzék.

János urfinak atyja akaratához képest Bécsből egyenesen Hollandiába kellett utaznia 1657-ben már Améteroamban találjuk, a híres Amos Bomenios keze alatt. Innen az utrechti egyetemre ment s mikor már jól megszokta az ott való lakást és megtanulta a belgák nyelvét. Angolországba is ellátogatott, de atyja kikötötte, hogy se Londonban, se az oxfordi akadémián ne maradjon sokáig, mivel hogy a tudományok ott nem flkreálnak úgy mint Belgiumban.

Nadányi Mihály valóban megérdemelte a Siralmas Krónika szerzőjének dicséretét, mert nemcsak tanult, okos, eszes, de a maga korában igazán nagy műveltségű ember vala, — amint erről annak adott instrukciója fényes tanubizonyoságot teszen. Megszabta hogy micsoda szerzőket olvasson és milyen rendtartást kövessen a tanulásban, kezdven a historian és literaturán, folytatván a logikán politikán, bölcseszetben, természettudományokon, matematikán, erkölcesstanon és bevégezven a theologia és jurisprudentián. Még azt is eléba írta hogy a különböző studiumokat a nap mely szakában frekventálja, a filozofia eleve nem moriát és itélőképességet kíván, azt tehát reggel vegye elő, a történelem meg a nyelvek maradhatnak délutánra is. Az legyen első dolga, hogy a belgát megtanulja, mert — úgy mond — boldogtalan a spot nem érteni a népek nyelvét, az hol ember lakik: Annak utána kapjon bele az angliába és tartson rendes kollgiumot a francia nyelvűből, de jó módjával haladjon és felettebb való olvasással magát meg ne rontsa, hanem inkább forgassa meg elméjében, gondolkozzék sőt asztal felett beszélgen is Gáziival arról, amit olvasott, mert különben minden tanulás füstbe megy. Az anatómiai előadásokat is szor, a masan látogassa, hogy egészségére gondot tudjon viselni.

Meg fog történni neha, hogy tanulótsai urfiak és egyéb jó deákok látogatás okáért fölkeresik Tehát ha jövetelüket észre veszi, menjen elibük és tisztességgel fogadják.

A vendégnek semmi komorságot ne mutasson, hanem nyájasan társalogjon vele s ha könyveit látni kívánja örömet megengedje. — Hogy jó akaratot megmutassad hozzá, társadat, az kivel lakol melléd híván, hozass egy ital bort vagy sör, egy meszelyt, vagy valamivel többet és üvegpohárba töltve kínáljad. Azonban a beszélgetést tovább folytassák és ne csak az ivásra legyen gondjuk, mert ha felettebb kínáljad, a vendég tozódónak fogja itélni és ő is azonkeppen cselekszik majd vele.

Mialatt János urfi az utrechti egyetemen bőségesen merített a tudományok kuffejéből és szorgalmasan gyűjté albumába a korszak nevezetes tudósának emlékirásait. ozalatt Erdélyben nagy dolgok történek s az 1679 esztendő derült ifjuságát sötét gyászba borította. A török elűzte II. Rákóczy Györgyöt Erdély trónjáról és Barcsay Akos fejébe nyomta a süveget. A versenytársak eles karddal s még élesebb szóval és pennával törtek egymásra két pártra szakadt az ország és lón rettenetes romlás, melyhez hasonlót Basta és Mihály vajda ideje óta nem látott Nadányi Mihály Barcsay híve volt és köz utomás szerint szóval és tettel egyaránt sokat ariott Rákóczyinak. Mikor tehát György ur egy időre versenytársan felülkerekedett, elfogatta őt és Fogaras várába záratta. Joakarói ugyan közbenjártak érdekében s jámbor hitvesarsa meg a fejedelemasszonytól is könyörgött, hogy legalább életének kegyelmezzen, de hiába, mert Bathori Zsófia csaladja esküdt ellenségének tartotta és nem ösmert könyörületet, Rákóczy György pedig már régő a várta az alkalmat, hogy a szász-

sebesi mocskos articulásokért meg azért, hogy az országhoz beadott mentegető levelét rendre megczáfolta, kitölthesse bosszuját rajta. Annak okáért halálra ítéltetvén, Fogaras várában irgalom nélkül fejét vétette.

Nadányi János atyjának véres tragédiája után nem tért vissza Erdélybe, hanem szomorú szívvel folytatta tovább peregrinációját. Most már valósággal bujdosott és nagybátyjának Nadányi Miklós nógrádi főkapitányának segítségével, aki elhagyván ősei hitét, báróságra emelkedett, beutazta Hollandiát, Angolországot, Helvétit és Franciaországot, hogy aztán rengeteg tudását és tapasztalatait a nagybajomi kálvinista parókia rozszant falai közé temesse. Így fejezte be viszontagságos életét 1707-ben. Neki is csak egy fia maradt: Miklós, de okult a maga kárán és abból nem csinált papot.

dr. Komáromy András.

KÖZGAZDASÁG.

Melyek a legjobb árpafélések.

A magyaróvári növénytermelési kísérleti állomás évek óta végz arpatermelési kísérleteket, abból a célból, hogy megállapítsa melyek a legjobb árpafélések, úgy a sörárpát, mint a takarmány árpát illetőleg. Ezen immár évek óta forgó kísérletek eredményeként határozottan megállapítható hogy a sörárpa vidékekre a „Hanna“ —, az alföldre pedig az „Illmiczi“ árpa a legmegfelelőbb.

Nevezett állomás már mult évi jelentésében döntött a Hanna árpa mellett, 24 gazdaságban végzett termelési kísérlet egybehangzó véleménye alapján. Megtudandó azonban hogy a nem eredeti, de helyben természetű mag nem-e fajzik el, nem-e csökken termés átlaga bekévté azon gazdaságból az adatokat, melyek 1894-ben kaptak eredeti magot s azóta saját termésű magot vetnek. Összeesen 18 gazdaságból érkezett jelentés ezen jelentésekben 16 esetben a Hanna javára, két esetben ellene döntöttek a gazdák.

Ezen jelentések szerint a Hanna árpa terméshozzájárulása más sörárpákkal szemben mindenütt igen jelentékeny, helyenként 400—500 kg. is holdanként. Sehol sem tétetik említés arról, hogy a Hanna árpa degenerált vagy elvesztette volna kora éretet. Jó tulajdonságai tehát a harmadik év után is megmaradtak, tehát újból beigazoltatt az azon ismételtlen kifejezett nézet, hogy hazai viszonyok között a sörárpa vidékekre a Hanna árpa a legmegfelelőbb.

A Hanna árpaéhoz hasonlóan az illmitzi árpát is figyelemmel kísérte az állomás a termelés második évében is, mert az előző évek kísérletei után bebizonyult az, hogy az illmitzi árpa különösen az alföldön bir elsőrangú fontossággal az állomás tehát főleg az alföldről igyekezett termés eredményeket beszerezni, hogy ezekből legyen megállapítható, vajjon az illmitzi árpa megtartja-e s milyen mértékben azon jó tulajdonságait, melyeknél fogva termelése az előző évek kísérletei alapján az alföldön nagyon ajánlatosnak mutatkozott. Ezen jó tulajdonságai: korai éretés és magas termés a második évi termelés eredményei szerint is megmaradtak.

Tíz helyen történt összehasonlítás az illmitzi és a gazdaságban rendszeres termelni szokott árpa között 10 eset közül 9. az illmitzi árpa termése jelentékeny volt: a termés többlet kat holdanként 44—648 kg. között ingadozott s négy esetben volt 300 kgmon felül a többlet termés, a mi nagyszerű eredménynek tekinthető.

Mind ezekből kifolyólag az állomás ki mondja, hogy az Alföldön, hol a klimatikus viszonyok a sörárpa termelésre nem megfelelők; szesz és takarmányárpafélék közül bő termőségénél korai éretésnél és kevés igényénél fogva első helyen áll termelésre igen ajánlható az illmitzi árpa s kívánatos hogy termelésre minál szélesebb körben felkaroltassák.

Sertésvásár.

decz. 12.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban 26—55 krajczárig, közép (páronkint 250—60 kilogramm sulyban) 53—54 krajczár Kőnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 52—53 kraje árig.

Sertéslelészám: 1897. évi decz. 12-ik napján volt készlet 20 931 darab, 1897 decz. hónap 13-ik felhajtott 721 drb, 1897 decz. hónap 13-ik napján elszállított 862 darab 1897 decz. hó 14-ik napjára maradt készletben. 20 790 darab. — A hizott sertés üzlet-rányzata lanyha.

Budapesti gabonatözsde.

decz. 12.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.00—00.00
» »	77	—00—00	81	00.00—00.00
» »	78	—00—00	82	— — — —
Tiszavidéki ó	79	—00—00	—	13.10—13.10
» »	76	12.55—12.60	80	— — — —
» »	77	12.70—12.80	81	00.00—00.00
Festvidéki ó	78	12.95—12.95	82	00.00—00.00
» »	79	12.50—13.00	—	13.05—13.10
» »	79	12.65—12.55	80	— — — —
Fehérmegyei ó	76	12.80—12.75	81	— — — —
» »	78	12.95—12.90	82	00.00—00.00
» »	79	12.6—13.00	—	— — — —
Bácskai ó	76	12.75—12.65	80	13.10—13.15
» »	77	12.90—12.85	81	00.00— — —
» »	78	13.00—13.00	82	00.00—00.00
Észak magy	79	— — — —	—	— — — —
» »	78	— — — —	80	— — — —
» »	79	— — — —	81	— — — —

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű	70—72	8.50 8.60
» másodrendű	—	8.45 8.50
Árpa takarmány	60—62	5.80 6.15
» égetni való	62—64	6.60 7.00
» serfőzdei	64—66	8.— 10.00
Zab	39—41	6.30 6.50
Tengeri bánsági	—	4.95 5.50
» más nemű	—	4.35 5.35
Repeze bánsági	—	12.20 13.00

CSARNOK.

Fekete karikák.

Irta: Kóbor Tamás.
Folytatás és vége.

IV.

Festék, máz, szemfenyvesztés. Dóra a ki nem használja föl, ha hatásuk van. Mindakettőknek egyformán fekete karikákak a szemek, a munka az enyém nem festette ki esunyábbra, mint az övét a ledérség. Rejt-sük el, mint ő.

Éjszaka van ismét. Vettem festéket s próbálom felrakni az arcomra. A lelsem fellázad ellene, de megteszem. Aztán nézem magamata tükörben. Milyen csuf vagyok! De hát ez tetszik. Felsütöttem a hajamat s beletűzöm összes virágaimat. Szegény fukszia ismét te adod meg az arát!

Az agyamon itt a piros pluche-köpeny. Borzadva nyulok hozzá. Mindegy. Ráborítom a vállamra s ismét a tükör elé állok. Valóban előkelő vagyok. Sebben is illik nekem, mint neki. És most türelem, míg az óra éjjelet üt.

Ugy felek. Csak ma ma már az idő. Tartok tőle, hogy erőt vesz rajtam a gyávaság. Pedig tisztában vagyok heizzetemmel, lelkiismeretemmel. Most ezzel a festékekkel az arcomon, ezzel a köpenyvel a vállamon tökéletesen olyan vagyok, mint Selma Dóra. Nevetséges, együgyű előítélet, hogy a munka neme sebb a bűnnél. Ez is, az is, sorvaszt bennünket és reánk nyomja ugyanazt a fekete bélyeget. Csak egy kell még a női büszkeség megalázása, kész vagyok erre is. Hiszen az ember csak egyszer él.

A toronyóra üt. Egy kettő... tizenegy... — úgy reménykedem, hogy a tizenkettő-dik ütés elmarad! De nem marad el. Föl tehát! Hirtelen úgy érzem, mintha más val ki ülne itt a pluche-köpenyben és én kérlelem, nógatom őt: ne tedd, ne tedd, megöl a szé-

gyen! De ez a másik csak fölkel a helyéről, kinyitja az ajtót, kilép a sötét folyosóra és tapogatózik, botorkál föl föl a lépcsőkön, siketen, vakon, érzéketlenül.

— Még van idő, fordulj vissza! mondom de az csak megy előre. Ott, szemközti éppen egy derengő ablak, azon kell kopogni. — Be kell menni hozzá és szólni hozzá: „Én sem vagyok jobb, sem rosszabb a másikkal. — Szeress!”

Közelb, közelb. Szinte támolmogva. Egyszerre ismét csak én vagyok én. Remegve, riadtan rohanok el onnan, hamar le, le a lépcsőn a szobamba lelobom a hivallgó idegen ruhadarabot és őrgöngve mosom le magamról a festéket. Leborulok az ágyra — álom, álom volt az egész! Nem igaz, hogy én ott áltam az ablaka alatt, hogy be akartam menni hozzá, le akartam alacsonyodni.

Köszönöm, istenem, hogy ezt az álmot reám bocsátottad. Kigyógyultam. Megvigasztalódtam és tudok túrni. Ugy volt, hogy a sűrű függönyön két egymást ölelő árnyat láttam, pohárkocoztatás és durva, hangos, kacagást hallottam, köb n csokok csattantak el...

Istenem, hát erre vágytam volna oly sóvárogva? Ez volna a szerelem a mi mellett kacagnak és isznak az emberek? — Nem így képzeltem! Áhítatos csöndben egy merengő pillantás, egy mélységes sóhaj — így álmodtam ezt gyakran. A valóságban másként van: kiabrandultam.

Óts, ólts, ólts. Te villogó kis tü, soha se hulj ki többé a kezemből. Gyűljetek, sűrűsöd-jetek ti fekete karikák, nem törődöm többé veletek. S a hogy bele álmodtam magamat a szerelem káprázatába, úgy bele élem majd magamat abba az örömtelen nyugodalmas hitba, hogy a munka nemesíti s fölemeli az embert.

Nyilt-tér.

A legjobb hirnévnek örvendő
Gróf Keglevich István utd.

czég eddigelé ösmert *, **, ***, **Extra** és **** cognacjain kívül mint kiváló

különlegességet

Cognac fine Champagne d'Hongrie

V. S. O. jeggyel (1882 évjárat)

mely **egyenrangu** a legfinomabb francia cognac-kal, de **jóval olcsóbb**, tisztelt vevőimnek **legmelegebben** bátorodom ajánlani.

Tiszteletteljesen

Félegyházy János

fűszer, bor és csemege kereskedés.

Karácsonyi ajándékul:

1 blousra 4 mtr. selyem 1.08

1 ruhára 6 „ ^{dupla szíles} _{posztó} 1.—

Egyes ruhákra finom maradjékok

félarban.

Kendők, kötények, keztyűk.

Női kézimunkák

nagy választékban

Boros Testvérek

DEBRECZEN, Kossuth-utca 3. sz.

Rendkívüli árleszállítás.
Csakis 1897. december 31-éig
érvényben.

Ifj. Kovács S.
czégnél

Kossuth-utca 1-ső tkpénztár épület.

	Ezelőtt.	Most.
Férfi czipők párja	3.50	2.40
» » »	4.—	2.75
» » »	4.40	3.—
» » »	5.—	3.25
» » »	5.50	3.75
Női czipők párja	3.65	2.50
» » »	4.—	2.75
» » »	4.50	3.—
» » »	5.—	3.25
» » »	5.50	3.50
Gyermek czipők párja	1.75	1.—
» » »	2.—	1.30
» » »	2.25	1.50
» » »	2.50	1.65
» » »	2.75	1.80
» » »	3.—	2.—

Téli bélelt Jäger alsó ingek
drbja 55, 60 65, 75, 85 kr.

Téli bélelt Jäger nadrágok
ugyanily árakban.

Félselyem esőernyők

drbja 1.20, 1.50, 1.80, 2.— frt.

egész selyem 3.—, 3.50, 4.— frt.

Férfi ingek sima elővel

drbja 1.— 1.20 kr, egész finom 1.50 kr.

12 pár manchetta 5-szörös 3.60 kr.
12 drb. gallér » 1.90 »

Téli kötött keztyük férfi és női
párja 25, 30, 35, 40, 50, 60 kr.

Férfi harisnya párja 15, 20, 25, 30 kr.
Labravaló drbja 60, 70, 80, 90 kr.

Börkeztyük minden színben
női és férfi párja 1 frt.

Rumburgi vászon 30rőf. Ezelőtt 12 frt. Most 7 frt.

Creász vászon » 14 » » 8 »

Férfi sapkák, kalapok
bámulatos olcsó árakban.

Zsebkendők hölgyek részére

francia batiszt 12 drb. Ezelőtt 3 frt Most 1.40 kr.
Ugyanaz vászonba » 4 » » 2.— frt.

Gyermek játékok és disztárgyak
óriási választékban

beszerzési árból 35% engedmény.

Szappanok, fésűk, kefek, illatszerek, pénz-
tárczák, uti bőröndök, nyakkendők stb.

itt fel nem sorolt cikkek

bámulatos olcsó árakban
beszerezhetők.

Hegedű, Bőgő, Harmonika, vonó hangok és mindenféle hangszerek gyári ártan.

Valódi tükör, tajtékpipák és szipkák felelőség mellett.

Fontos közlemény

a m. t. közönség figyelmébe!

Aki félárban akar a legfinomabb áruhoz jutni, az jöjjön az
új kereskedőhöz, a főtőzsde mellé

WEINBLUM JAKAB kézmű, uri és női divat
kereskedőhöz.

Ott kapni szép alkalmas **KARÁCSONYI** és **UJÉVI**
AJÁNDÉKTÁRGYAKAT és még? valódi szépebbégi Rum-
burgi, Kreász és hollandi vá-znakat, schifonokat, ¼-lepedő vászon,
kanavász, divatos atlasz szatén, voál, karton és velezek, divatos
damaszt grádlí, damaszt abrosz, szervéták, törülközők, szines gar-
nitur ágyterítők és függönyök, divatos női sálak, berlini, kazsmir,
selyem és ternó kendők, nagy és kis posztókendők, szmirna és
közönséges szőnyegek és lópokróczok, divatos férfi kalapok és
sapkák. Legjobb férfi és női bőr és posztó czipők, komót czipők,
vadász halina csizmak és pócsnik. Divatos férfi és női schifon
és téli Jäger ingek és nadrágok, zsebkendő, nyakkendő, gallér,
manchetta, labravalók, fiu öltönyök, női trickó, férfi bekötő, glacé
és téli keztyük, női háló köntösök, kötények, alsó szoknyák, ha-
risnyák, esőernyők, sétabotok, manchetta gombok, rövidáruk,
norinbergi áruk, láda és kézi koffer, bőröndök és táskák és még
nagyon sok itt fel nem sorolható cikkek.

Pontosan, gyorsan és finom áruval szolgálók.

Becsés pártfogását kérve, teljes tisztelettel

Weinblum Jakab,

Debreczen, főtér, főtőzsde mellett.

Vidéki megrendelések utánvót mellett pontosan teljesítetnek.

Sérvkölő, irigátor, bábaasszony felszerelések és párizsi különlegességek.

Az általam leggondosabban össze-
állított, tekintélyes orvosok által aján-
lott és jónak talált vegytisztá

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elter-
jedtségnek örvend, kapható minden
fűszerüzletben, valamint gyógyszer-
tárakban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy
üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan tel-
jesítetnek.

Használati utasítással ellátott köny-
vecske minden üveggel ingyen adatik

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertára.
DEBRECZENBEN, (Tisza-palota.)

12722
1897.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa
részéről ezennel közhírré tétetik, hogy
a »Téglaskert« mellett fekvő 12 hold
803 □ öl területű majorsági föld az 1900
év október hó 1-ig terjedő időre, a
számvevőségénél kitett s ott bárki által
megtekinthető feltételek mellett az 1897

évi december hó 29-én délelőtt 9 óra-
kor a városháza kis termében megtar-
tandó árverésen haszonbérbe kiadni fog.

Erről azon figyelmeztetéssel értesít-
tetnek az árverelni óhajtok, hogy a ki-
kiáltási ár 10%-a bánatpénzül az árve-
reltető bizottság kezéhez készpénzben
leteendő.

Debreczen, 1897. évi decz. hó 9.

A városi tanács